

10

FAKTŲ APIE PABĖGĖLIUS

Pabėgėliai, prieglobsčio prašytojai ir perkėlimas pastaraisiais metais tapo populiaria politikų ir visuomenės diskusijų tema. Nepaisant to, ši tema apgaubta mitų ir žmonėms neretai trūksta informacijos. Jungtinių Tautų pabėgėlių agentūra (UNHCR) pateikia 10 svarbių faktų apie pabėgėlius, naudingų diskusijai.

1 2018 m. kiekvieną dieną buvo perkelti 37 000 žmonių.

Perkėlimas visame pasaulyje pasiekė neregėtas aukštumas, nes konfliktai užsitęsė ir tapo žiauresni, o esminės priežastys – vis sudėtingesnės. 2018 m. pabaigoje dėl persekiojimų, konfliktų, smurto ir žmogaus teisių pažeidimų 70,8 mln. žmonių buvo priverstinai perkelti. Tai yra dvigubai daugiau nei prieš 20 metų.

Šaltinis: UNHCR 2018 m. Pasaulinės tendencijos

2 4 iš 5 pabėgėlių gyvena su kilmės šalimi besiribojančiose šalyse.

80 % pabėgėlių apsistoja su kilmės šalimi besiribojančiose šalyse, įskaitant vienas iš skurdžiausių šalių, kuriose yra apsistojęs trečdalis visų pabėgėlių. Tik 16 % pasaulio pabėgėlių gyvena turtingose ir išsivysčiusiose šalyse.

Šaltinis: UNHCR 2018 m. Pasaulinės tendencijos

3 Iš viso nuo 2015 m. apie 4 mln. venesualiečių išvyko iš savo šalies.

Smurtas, grėsmės, žmogaus teisių pažeidimai, maisto, medicinos ir įprastų paslaugų trūkumas lėmė vieną didžiausių perkeltų asmenų krizę pastarojoje Lotynų Amerikos istorijoje. Iš viso nuo 2015 m. daugiau nei 4 mln. venesualiečių išvyko iš savo šalies. Nors daugeliui reikia tarptautinės pabėgėlių apsaugos, iki šiol tik apie pusę milijono išvykusių venesualiečių ėmėsi formalių veiksmų, kad gautų prieglobstį.

Šaltinis: UNHCR 2018 m. Pasaulinės tendencijos, UNHCR Duomenų portalas

4 Daugelis yra perkelti savo pačių šalyse.

25,9 mln. pabėgėlių paliko savo šalis, tačiau 41,3 mln. žmonių yra perkelti savo šalies viduje. Nors jie ir nekirto sienos, bet jų apsauga ir humanitariniai poreikiai yra panašūs į pabėgėlių. Daugiausiai šalies viduje perkeltų asmenų yra Kolumbijoje, Sirijoje ir Kongo Demokratinėje Respublikoje.

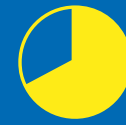
Šaltinis: UNHCR 2018 m. Pasaulinės tendencijos

5 Atvykėlių į Europą žymiai sumažėjo.

Kertančių Viduržemio jūrą ir į Europą atvykstančių pabėgėlių ir migrantų skaičius žymiai sumažėjo. 2018 m. iš viso į Europą atvyko 141 472 žmonės. Palyginimui, 2015 m. atvyko 1 032 408 žmonės. Nepaisant 86 % sumažėjusio atvykimo, mirčių skaičius Viduržemio jūroje išaugo tragiškai. Pernai, bandydami pasiekti Europą, kasdien vidutiniškai mirdavo 6 žmonės.

Šaltinis: 2018 m. UNHCR pranešimas, *Desperatiškos kelionės*

6 2 iš 3 visų pabėgėlių atvyksta tik iš penkių šalių.

Daugiau nei du trečdaliai visų pasaulio pabėgėlių yra vos iš penkių šalių. Sirijos pabėgėliai sudaro vieną trečiąją visų pabėgėlių, toliau pagal skaičių yra pabėgėliai iš Afganistano, Pietų Sudano, Mianmaro ir Somalio. Jau beveik 30 metų Somalyje dėl žiaurių konfliktų žmonės yra priversti palikti savo namus.

Šaltinis: UNHCR 2018 m. *Pasaulinės tendencijos*

7 Daugiau nei 90 % integravimo poreikių yra nepatenkinami.

Daugėjant pažeidžiamų pabėgėlių, kurie, anot UNHCR, negali gauti tinkamos apsaugos juos priėmusiose šalyje, skubiai reikia kurti integravimo vietas. UNHCR duomenimis, 2019 m. integravimo reikia 1,4 mln. pabėgėlių. Tačiau 2018 m. 25 valstybėse buvo įkurta tik 92 400 integravimo vietų.

Šaltiniai: UNHCR 2019 m. *Pasauliniai integravimo poreikiai*, UNHCR 2018 m. *integravimo faktų suvestinė*

8 Pusė pasaulio pabėgėlių yra vaikai.

Pusė pasaulinės pabėgėlių populiacijos yra vaikai ir jaunimas iki 18 metų. Daugiau nei 110 000 yra atskirti nuo šeimų. 2018 m. 27 600 vienišų ir atskirtų vaikų visame pasaulyje ieškojo prieglaudos. Priverstinis atskyrimas turi skaudžias pasekmes vaikų mokymosi galimybėms. Šiuo metu 3,7 mln. pabėgėlių vaikų nelanko mokyklos.

Šaltiniai: UNHCR 2018 m. *Pasaulinės tendencijos*, UNHCR pranešimas apie išsilavinimą „*Stepping Up*“

9 Dauguma pabėgėlių gyvena miestuose, o ne stovyklose.

Daugiau nei 60 % pasaulio pabėgėlių gyvena miestuose, kur turi geresnes galimybes užsidirbti, mokytis ir susikurti naują gyvenimą. Tačiau nors stovyklos yra tik laikinas sprendimas ypatingais atvejais, daugelis pabėgėlių vis tiek praleidžia daug laiko laikinose prieglaudose, nes alternatyvų nėra.

Šaltinis: UNHCR 2018 m. *Pasaulinės tendencijos*

10 Ieškoti prieglobsčio – ne nusikaltimas.

Tiems, kurių šalis negali suteikti apsaugos, teisė ieškoti prieglobsčio kitose šalyse yra užtikrinta Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 14 straipsnyje. Pabėgėlių konvencija yra pirmoji sutartis, pavertusi Deklaracijos idealus teisiniais įsipareigojimais. Ieškoti prieglobsčio – ne nusikaltimas, net jei žmogus į šalį atvyko neteisėtai.

Šaltinis: *Visuotinė žmogaus teisių deklaracija*